

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України

Скрипнюк О. В.
« 10 » липня 2026 р.

ВИСНОВОК

Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Міхеєва Миколи Володимировича на тему: «Правове
регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних
проваджень», поданої на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань
08 «Право»
за спеціальністю 081 «Право»

ВИТЯГ

з протоколу № 7 засідання фахового семінару
відділу проблем державного управління та адміністративного права
від 09 липня 2026 року

Присутні:

Голова засідання – в.о. завідувача відділу проблем державного управління та адміністративного права, д.н. з д.у., проф. Я. Ф. Жовнірчик д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України О. Ф. Андрійко; д.ю.н., проф. Д.О. Беззубов; д.н з д.у., проф. І.П. Кринична, д.н. з д.у. Г.М. Шаульська; к.ю.н., член-кор. НАПрН України В.П. Нагребельний; к.ю.н., ст.н.с. Л.Є. Кисіль; к.ю.н., ст.н.с. В. П. Тимошук; к.ю.н., ст.н.с. Н. К. Ісаєва; к.ю.н., ст.н.с. Н. В. Воротіна; к.ю.н., ст.н.с. О.А. Банчук; аспірант М.В. Міхеєв.

Запрошені:

провідний науковий співробітник відділу проблем цивільно-правових наук права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, д.ю.н. Г.П. Тимченко.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранту відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України Міхеєва М.В. на тему: «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо його рекомендації для попереднього розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді. Тема дисертаційного дослідження затверджена з уточненням Вченою радою Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, протокол № 2 від 12 лютого 2026 р.

Слухали:

Доповідь здобувача Міхеєва М.В. по дисертації на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень», що подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Виступаючи, доповідач, у першу чергу, обґрунтував актуальність теми дисертаційного дослідження та визначив його мету. У роботі ним здійснено комплексний аналіз конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень в Україні, їх класифікації, структури та механізмів правового регулювання із урахуванням євроінтеграційного курсу держави та впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру». Актуальність теми обумовлена тим, що реформування системи публічної адміністрації, наближення національного законодавства до *acquis communautaire* та імплементація європейських стандартів належного адміністрування неможливі без доктринально вивіреної моделі адміністративних проваджень. Збройна агресія проти України, різке зростання обсягу адміністративно-деліктної діяльності та посилення ролі реєстраційних, дозвільних, мобілізаційних та інших процедур зумовили необхідність теоретичного переосмислення як конфліктних, так і неконфліктних проваджень. Особливу увагу приділено тому, як в умовах воєнного стану та статусу України як кандидата на вступ до Європейського Союзу адміністративні провадження стають ключовим інструментом реалізації публічної влади, забезпечення правового порядку та захисту прав і свобод громадян.

Далі М.В.Міхеєв ознайомив присутніх із структурою дисертації, виклав її завдання, об'єкт та предмет, методи, що були використані у процесі дослідження, охарактеризував основні положення, що відображають наукову новизну дослідження і виносяться на захист, висвітлив концептуальні положення дисертаційного дослідження, теоретичне та практичне значення одержаних результатів, розкрив зміст загальних висновків. Також було зазначено про результати апробації основних положень та рекомендацій по дисертації. Структура дисертації логічно відображає рух від теоретичних засад обраної тематики дослідження до практичних рекомендацій впровадження її результатів.. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять шість підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. У першому розділі досліджено теоретико-

правові засади адміністративних проваджень, у другому - конфліктні та неконфліктні провадження в структурі адміністративного процесу, у третьому - напрями подальшого розвитку правового регулювання адміністративних проваджень в контексті зарубіжного досвіду й євроінтеграційних прагнень України. У загальних висновках дисертації Міхеєвим М.В. узагальнено результати проведеного дисертаційного дослідження та сформульовано ключові її положення у формі доктринальних висновків і практичних рекомендацій.

По-перше, констатовано, що адміністративні провадження - конфліктні й неконфліктні - становлять один із центральних інструментів реалізації публічної влади, забезпечення правового порядку та захисту прав і свобод громадян, а їх дихотомічний поділ за ознакою конфліктності є методологічно виправданим і практично корисним.

По-друге, обґрунтовано наукову новизну запропонованих дефініцій, системи ознак і критеріїв класифікації.

По-третє, сформульовано пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного адміністративного законодавства, зокрема щодо змін і доповнень до КУпАП, уточнення статусу учасників провадження, розширення процесуальних гарантій потерпілого, удосконалення правил складання процесуальних документів, розвитку електронних процедур та узгодження національного законодавства з європейськими стандартами належного адміністрування. Усе це разом становить теоретичний і практичний внесок автора у розвиток української доктрини адміністративного права та побудову сучасної моделі конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень.

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що вона є одним із перших комплексних досліджень одночасно конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень після набрання чинності Законом України «Про адміністративну процедуру». Вперше запропоновано авторські дефініції зазначених понять, уточнено ознаки адміністративного провадження, розроблено систему додаткових критеріїв їх класифікації. Дістало подальшого розвитку розуміння суб'єктного складу, стадій адміністративного провадження, ролі адміністративної процедури як універсального правового механізму та концепція поетапної адаптації української моделі до європейських стандартів справедливого адміністрування й доброго управління.

Після закінчення доповіді до Міхеєва М.В. учасниками фахового семінару були поставлені наступні запитання.

К.ю.н., ст.н.с Банчук Олександр Анатолійович: Микола Володимировичу, у роботі Ви зазначаєте, що у Бельгії, у Франції немає системи адміністративних проступків, вони фактично регулюються кримінальним правом. Також на 180-й сторінці ви вказуєте, що у Хорватії до 2013 року функціонувало відповідне законодавство Соціалістичної Федеративної Республіки Югославії?

Відповідь: Дякую за запитання. У роботі я виходжу з того, що у Франції та Бельгії не сформувалася окрема, самостійна система адміністративно-деліктних проступків у тому вигляді, в якому вона існує, наприклад, у пострадянських країнах; відповідні діяння там переважно врегульовані в межах кримінально-правової моделі або суміжних деліктних конструкцій. Щодо Хорватії, то моя думка не полягає в тому, що після 2013 року в ній прямо “функціонувало” законодавство СФРЮ. Йдеться про інше: хорватська адміністративно-деліктна система тривалий час формувалася на базі нормативної спадщини колишньої югославської правової моделі, а після здобуття незалежності та особливо в процесі європейської гармонізації зазнала докорінного оновлення. Тобто, мається на увазі історико-генетична наступність, а не буквальне збереження югославського законодавства у сучасній Хорватії. Додатково цей підхід можна проілюструвати і на прикладі України, де вже в період незалежності тривалий час застосовується Кодекс Української РСР про адміністративні правопорушення 1984 року. Це свідчить про те, що в багатьох правових системах адміністративно-деліктне регулювання не змінюється одномоментно, а зберігає історичну наступність до моменту проведення повноцінної кодифікаційної або європеїзованої реформи.

К.ю.н., ст.н.с Банчук Олександр Анатолійович: Дякую за відповідь, з урахуванням якої та враховуючи зауваження інших колег, вважаю за можливе рекомендувати дисертацію Міхеєва М.В. до захисту.

К.ю.н., ст.н.с. Воротіна Наталія Вікторівна: Я хотіла б зазначити, що представлена дисертаційна робота відповідає встановленим законодавством вимогам. Автор послідовно відстоює свої ключові позиції, її можна рекомендувати до захисту за умови точкового коригування окремих положень, які мають бути ще раз осмислені автором з огляду на міркування, висловлені членами відділу - представниками адміністративно - правової науки. На мою думку, більшість висловлених зауважень матиме для автора конструктивне значення, а оскільки основний науковий доробок уже виконано, я пропоную рекомендувати роботу до захисту.

К.ю.н., ст.н.с. Кисіль Людмила Євгенівна: Микола Володимировичу, у мене є ряд запитань, зокрема;

- Чому в авторському визначенні адміністративного провадження використано категорію «законний інтерес», а не підхід законодавця до поняття «адміністративного провадження» у Законі України «Про адміністративну процедуру», де йде мова про реалізацію прав і виконання обов'язків?
- Чому в авторському визначенні адміністративного провадження окремо згадано фізичних, юридичних осіб і громадян, якщо громадяни є різновидом фізичних осіб?

- Чи є тотожними поняття «суб'єкт владних повноважень» і «адміністративний орган» у запропонованому визначенні адміністративного провадження?
- Чому в роботі йдеться про “процесуальні гарантії”, а не про “процедурні гарантії” у контексті Закону України «Про адміністративну процедуру»?
- Чи доцільно включати нормотворчі, дисциплінарні та атестаційні провадження до поняття адміністративного провадження?

Відповідь: Дякую за уважний аналіз і за поставлені запитання. Вони справді є принциповими для уточнення теоретичних засад дисертації. Щодо використання категорії «законний інтерес», то я виходив із того, що у сучасному адміністративному праві ця категорія застосовується не лише до юридичних осіб. Вона є ширшою за обсягом і використовується для позначення охоронюваного правом інтересу як фізичних, так і юридичних осіб у публічно-правових відносинах. Саме тому я застосовував її як узагальнюючу категорію, яка відображає реальний зміст більшості адміністративних проваджень. Водночас я погоджуюся, що для цілей дисертації це формулювання потребує додаткового уточнення, аби чіткіше показати зв'язок між законним інтересом, реалізацією суб'єктивних публічних прав та виконанням обов'язків.

Щодо другого запитання, то, на мою думку, воно слухне в частині необхідності уникнення надмірного звуження. У роботі я дійсно акцентував увагу на фізичних та юридичних особах як основних учасниках адміністративних проваджень, однак у подальшому доцільно точніше відобразити, що суб'єктний склад може включати і інших носіїв адміністративної правосуб'єктності, якщо це передбачено законом. Водночас окреме згадування громадян як різновиду фізичних осіб, безумовно, потребує стилістичного скорочення, щоб уникнути тавтології.

Щодо вжиття терміна «суб'єкт владних повноважень», а не «адміністративний орган», то це було свідоме рішення, зумовлене необхідністю охопити ширше коло уповноважених органів і посадових осіб, які здійснюють владні управлінські функції в межах адміністративного провадження. Разом із тим я визнаю, що для нормативної визначеності в межах Закону України «Про адміністративну процедуру» більш коректним є подальше розмежування цих понять і чітке пояснення того, у яких випадках ідеться саме про адміністративний орган, а в яких — про інший суб'єкт владних повноважень.

Щодо розмежування процесуальних і процедурних гарантій, то я погоджуюся, що в контексті Закону України «Про адміністративну процедуру» точніше говорити саме про процедурні гарантії. Уживання терміна «процесуальні» у моєму тексті було пов'язане з прагненням підкреслити гарантійний характер відповідних механізмів, однак з доктринальної та законодавчої точки зору аргумент про процедурні гарантії є більш переконливим. Це зауваження є слухним, і я його врахую при остаточному редагуванні.

Щодо нормотворчих, дисциплінарних та атестаційних проваджень, то я поділяю думку, що ці конструкції потребують окремого і більш категоричного перегляду в межах сучасного розуміння адміністративного провадження. У дисертації я якраз прагнув показати, що радянська концепція адміністративного процесу не може механічно переноситися у сучасне українське адміністративне право. Тому Ваше зауваження я сприймаю як підтвердження того, що цей блок справді може стати одним із сильніших елементів новизни роботи, якщо його подати чіткіше й концептуально послідовніше.

К.ю.н., ст.н.с. Кисіль Людмила Євгенівна: Щиро дякую Вам за чіткі та аргументовані відповіді, з урахуванням яких вважаю, що роботу можна рекомендувати до захисту за умови, що здобувач разом із науковим керівником у робочому порядку доопрацює її.

К.ю.н., член-кор. НАПрН України Нагребельний Володимир Петрович: Цілком поділяю думку Кисіль Людмили Євгенівни і вважаю, що після доопрацювання у робочому порядку дисертація може бути рекомендована до захисту.

К.ю.н., ст.н.с. Ісаєва Наталія Карлівна: Шановний дисертант, хочу насамперед відзначити, що робота справді є ґрунтовно опрацьованою. Я мала змогу ознайомитися з усіма її редакціями, і кожна наступна версія демонструвала помітне вдосконалення; від першого варіанта це вже, по суті, повноцінна дисертаційна праця. Водночас прошу уважно дослухатися до висловлених зауважень, оскільки вони сформульовані для того, щоб і ми, і Ви могли бути впевненими у якості результату. Фактично, ми беремо на себе відповідальність за цю дисертацію, а отже маємо забезпечити її максимальну переконливість і стійкість до можливих додаткових запитань з боку опонентів. Тому все, що Вам пропонується, спрямоване насамперед на те, щоб уникнути зайвих ризиків під час захисту. Разом із тим хочу підтримати позицію Людмили Євгенівни щодо термінології. Я не буду з Вами дискутувати по суті питань, пов'язаних із провадженнями та процедурою, оскільки тут Ви вже продемонстрували належний рівень наукової аргументації. Однак щодо використання поняття “суб’єкт владних повноважень” я вважаю за потрібне наголосити, що це ширша категорія, ніж “адміністративний орган”. До неї можуть бути віднесені не лише класичні управлінські структури, а й органи місцевого самоврядування, які також реалізують владні повноваження у відповідних правовідносинах. У цьому сенсі відповідне законодавство щодо місцевого самоврядування побудоване достатньо чітко, і я можу про це говорити не лише як теоретик, а й як особа, яка брала участь у розробленні закону України «Про місцеве самоврядування» та має значний практичний досвід роботи в органах місцевого самоврядування. Саме тому я наполягаю на збереженні вами ширшої термінології, яка краще відповідає змісту досліджуваних правовідносин і пропоную рекомендувати роботу до захисту.

Відповідь: Шановна Наталія Карлівна, щиро дякую Вам за високу оцінку роботи, за уважне ознайомлення з усіма її редакціями та за ті принципові й

водночас конструктивні зауваження, які Ви висловили. Для мене дуже важливо, що Ви відзначили позитивну динаміку доопрацювання дисертації та підтвердили, що її висновки вже є належно сформульованими. Усе сказане Вами я сприймаю як корисний орієнтир для фінального доопрацювання, щоб дисертація стала ще переконливішою і відповідала вимогам до здобуття ступеня доктора філософії.

Д.н. з державного управління, Кринична І.П.: Шановні колеги, доброго дня. Ознайомившись із попередньою версією дисертації та вислухавши сьогоднішній захист здобувача і зауваження колег, хочу зазначити, що тема дослідження є актуальною, а сама робота - змістовною та такою, що засвідчує значний обсяг самостійно виконаного наукового матеріалу. Водночас низка положень потребує подальшого доопрацювання, передусім у частині структурно-логічної побудови дисертації, формулювання мети, узгодження назви роботи з її змістом, а також чіткого розмежування теоретико-правових засад, характеристики конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень та напрямів удосконалення їх правового регулювання. На мою думку, саме структурна логіка викладу має бути ще раз уважно вичищена й упорядкована, щоб усі положення дисертації були подані системно, послідовно та переконливо.

Водночас хочу підкреслити, що у здобувача вже належним чином визначено об'єкт і предмет дослідження, а також загалом правильно окреслено актуальність теми. За умови остаточного доопрацювання вступу, уточнення мети та приведення внутрішньої структури роботи у повну відповідність до заявленої проблематики дисертація матиме завершений і науково виважений вигляд. Тому, незважаючи на окремі критичні зауваження, вважаю, що робота заслуговує на подальше просування до захисту, і підтримую її рекомендацію для проходження наступного етапу.

Д.н. з державного управління, Шаульська Галина Миколаївна: Шановний здобувачу, я ознайомилася з роботою і те, що я побачила, справило позитивне враження: об'єкт і предмет дослідження виписані коректно та професійно. Разом із тим хочу звернути увагу на те, що в науковій роботі дрібниць не буває. На завершальному етапі, коли дисертація вже практично готова, саме такі, на перший погляд, незначні технічні та стилістичні моменти варто ретельно вичистити. Це стосується, зокрема, мовного оформлення, посилань, списку використаної літератури та відповідності оформлення вимогам ДСТУ. Я б радила ще раз уважно вчитати текст, а також перевірити актуальність усіх джерел і посилань, щоб робота виглядала бездоганно в остаточній редакції. Я підтримую висловлені колегами позиції щодо рекомендації Вашої роботи до захисту.

Відповідь: Шановна Ганно Миколаївна, щиро дякую Вам за уважне ознайомлення з дисертацією, за доброзичливий тон і за дуже практичні зауваження. Для мене особливо цінними є Ваші рекомендації щодо фінального вичитування тексту, перевірки посилань і приведення списку літератури у повну відповідність до вимог ДСТУ. Я обов'язково врахую Ваші поради під час

остаточного доопрацювання роботи, адже саме такі деталі справді формують цілісне враження від дисертації. Дякую також за підтримку й за те, що Ви відзначили коректність об'єкта та предмета дослідження.

Д.н. з державного управління, проф. Жовнирчик Ярослав Федорович: Дякую, колеги. Я вважаю, що це дуже добре, коли є готовність до подальшого доопрацювання роботи. На цьому етапі, коли більшість зауважень уже висловлено і спільне рішення фактично сформульоване, пропоную не поспішати із остаточними висновками, а ще раз уважно зважити всі пропозиції. Якщо хтось із присутніх має додаткові зауваження чи пропозиції, прошу висловитися.

Після відповідей на запитання учасників фахового семінару було озвучено **висновок наукового керівника** доктора юридичних наук, професора, член-кор. НАПрН України **Андрійко О.Ф.** з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

Висловлюючи свою позицію щодо наукового рівня дисертації, рівня ефективності виконання здобувачем індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану, Андрійко О.Ф. відзначила наступне.

Дисертація Міхеєва Миколи Володимировича присвячена дослідженню однієї з актуальних проблем сучасної юридичної науки – правовому регулюванню конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень в Україні. Обрана тема органічно поєднує теоретичні й прикладні аспекти правового регулювання адміністративних проваджень та відповідає сучасним викликам України. У науковій доктрині адміністративного права адміністративні провадження, що здійснюються органами публічної влади, поділяють на конфліктні та неконфліктні. Водночас наявність нормативних прогалин, фрагментарність і неузгодженість адміністративно-правового регулювання цих проваджень ускладнюють їх застосування органами державної влади та місцевого самоврядування як складовими єдиної системи публічної адміністрації.

Одним із найбільш вагомих результатів проведеного дослідження є те, що автором встановлено генезис адміністративних проваджень на українських землях який пройшов п'ять основних етапів: імперський, ранньорадянський, пізньорадянський, період незалежності України та етап адаптації до права Європейського Союзу. Генезис засвідчує глибокі європейські корені адміністративних проваджень України і їх постійну еволюцію під впливом змін політичних режимів та правових систем.

Заслуговує на підтримку й авторське обґрунтування що поділ на конфліктні та неконфліктні провадження є домінуючим критерієм класифікації, оскільки критерій характеру правового спору найповніше відображає суть адміністративної діяльності органів публічної влади.

Окремої уваги заслуговує авторська думка, що адміністративні провадження забезпечують функціонування переважної більшості адміністративних правовідносин у суспільстві.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження полягає в тому, отримані результати становлять як науково-теоретичний, так і прикладний інтерес та можуть бути використані в нормотворчій і правозастосовчій діяльності, зокрема під час підготовки змін і доповнень до чинного законодавства, а також у процесі його адаптації до правового стандарту Європейського Союзу на шляху переговорного процесу України про вступ у ЄС, завдяки виголошеному навесні 2022 року рішення ЄС щодо надання Україні статусу країни-кандидата на вступ до ЄС. Матеріали дисертації можуть бути використані в навчальному процесі при викладанні курсів «Адміністративне право України», «Адміністративний процес», «Адміністративне право зарубіжних країн»; науково-дослідній та експертно-аналітичній роботі науково-дослідних установ, при підготовці науково-практичних експертних висновків, зауважень і пропозицій до законопроектів у сфері адміністративного процесу.

Міхеев М.В. під час навчання в аспірантурі отримав належні наукові знання, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі права та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності.

Пропозиції та зауваження наукового керівника в процесі підготовки дисертаційної роботи були повністю враховані. Це дозволило підготувати самостійне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Міхеев М.В. показав себе ініціативним дослідником, який вміє коректно та аргументовано відстоювати свою точку зору. Міхеев М.В. на високому рівні володіє декількома іноземними мовними компетенціями, що допомогло в необхідній мірі дослідити законодавство зарубіжних країн.

За час навчання в аспірантурі Міхеев М.В. був сумлінним, відповідальним та дисциплінованим аспірантом і в повному обсязі виконав індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план. Він відвідував аудиторні та удалені через засоби комунікації заняття і пройшов усі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені навчальним планом та освітньо-науковою програмою аспірантури Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Освітня складова освітньо-наукової програми аспірантури Міхеевим М.В. виконана в повному обсязі.

На підставі вищевикладеного можна вважати, що дисертація Міхеева Миколи Володимировича на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень» є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають істотне значення для розвитку юридичної науки та вдосконалення законодавства України. За змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор — Міхеєв Микола Володимирович — заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Після цього, слово було надано **рецензентам** наукової праці.

К.ю.н., ст.н.с. В.П.Тимошук. Шановні колеги, хочу відзначити, що робота суттєво доопрацьована. На цьому етапі усунуто низку найбільш дискусійних моментів: прибрано невинуваті зіставлення з кримінальним і цивільним процесами, а також інші положення, які раніше викликали застереження. Водночас, якщо дивитися концептуально, я й надалі залишаюся на дещо інших наукових позиціях щодо розуміння адміністративного процесу та поділу адміністративних проваджень на конфліктні й неконфліктні. Проте наука саме й потребує різних підходів, конкуренції думок і фахового обговорення, тому сам підхід заслуговує на наукову дискусію.

Водночас хочу звернути увагу на окремі моменти, які ще потребують уточнення. Зокрема, є питання до періодизації, адже окремі її межі потребують більш переконливого обґрунтування. Також у другому розділі подекуди зберігається певна змішаність викладу, коли одна проблематика переривається іншою, а межі між суміжними категоріями ще не до кінця рафіновані. Окремої уваги потребує й термінологічна послідовність, оскільки в тексті іноді використовуються різні поняття без достатнього розмежування.

Попри ці зауваження, я вважаю, що за чотири етапи обговорення й доопрацювання зроблено вже дуже багато, і на цьому етапі роботу можна рекомендувати до захисту. За умови технічного та змістовного доведення окремих деталей вона цілком готова рухатися далі в робочому порядку до процедури захисту.

Також важливо констатувати, що колеги, що виступили раніше, не применшують позитивного значення дисертації.

Підтвердженням обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій дослідження є наукові публікації автора. Основні результати дисертаційного дослідження відображено у відповідних наукових публікаціях автора у фахових виданнях України та спеціалізованих виданнях іноземних держав, збірниках матеріалів науково-теоретичних та науково-практичних конференцій. Ці публікації за змістом відповідають темі дисертаційного дослідження, доводять повноту опублікування отриманих результатів та наявність їх достатньої кількості. Опубліковані праці автора присвячені різним аспектам досліджуваної проблеми і не дублюють одна одну. Дисертація має необхідний теоретичний рівень і практичне значення, а її зміст може бути покладено в основу майбутньої монографічної роботи дисертанта.

Аналіз змісту дисертації дозволив встановити відсутність текстових запозичень без посилання на джерело (плагіату).

Вважаю, що дисертаційне дослідження Міхеєва Миколи Володимировича на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Дисертація Міхеєва Миколи Володимировича на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень» може бути рекомендована до захисту на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент – д.ю.н., проф., провідний науковий співробітник Беззубов Д.О. Шановні колеги, ознайомившись із фінальною редакцією дисертації, я бачу, що автор суттєво доопрацював роботу й врахував значну частину попередніх зауважень. Разом із тим залишаються окремі положення, які, на мою думку, потребують додаткового уточнення. Це, зокрема, стосується окремих дефініцій, запропонованої періодизації розвитку правового регулювання адміністративних проваджень і законодавчих пропозицій, які слід більш чітко відмежувати від науково нових положень. Окремо звертаю увагу на термінологічну послідовність і на необхідність більш переконливо обґрунтувати зв'язок між якістю правового регулювання, особливостями неконфліктних проваджень і зниженням рівня конфліктності. Також, на мою думку, у роботі варто повніше відобразити роль органів внутрішніх справ, зокрема Національної поліції, у конфліктних адміністративних провадженнях.

Водночас, попри ці зауваження, я вважаю, що робота в цілому є самостійною, змістовною та науково значущою, а її фінальна редакція демонструє помітний поступ. Тому я підтримую її подальший рух до захисту і готовий підтримати висловлену колегами думку про рекомендацію дисертації до захисту за умови врахування висловлених зауважень у робочому порядку.

За результатами аналізу змісту дисертації не виявлено текстових запозичень без посилання на першоджерело, а отже, підстави стверджувати про наявність плагіату відсутні.

Вважаю, що дисертаційне дослідження Міхеєва Миколи Володимировича на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Насамкінець, всіма присутніми наголошено, що дисертація Міхеєва М.В. на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних

проваджень» відповідає вимогам, які пред'являються до дисертації, та може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

**Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Міхєєва Миколи Володимировича на тему: «Правове
регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних
проваджень», поданої на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»**

1. Обґрунтування вибору теми дисертаційного дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Здобувач вмотивовано та переконливо обґрунтовує актуальність та практичну необхідність опрацювання питань, що становлять предмет його дослідження, висвітлюючи зв'язок теми дисертації із існуючими на сьогодні науковими програмами, планами та темами.

Зокрема, актуальність обраної для дисертаційного дослідження теми обумовлена, насамперед, тим, що збройна агресія проти України та першочергове завдання відстоювання суверенітету внесли свої зміни у характер, зміст і порядок здійснення як адміністративних проваджень, зумовивши трансформацію підходів до публічного управління, посилення контрольних та регулятивних функцій органів публічної влади, переорієнтацію процедур адміністративної відповідальності та забезпечення додаткових правових механізмів для захисту державних інтересів. В оновлених умовах здійснення адміністративної діяльності спостерігається підвищення ролі превентивних заходів, запровадження спеціальних процедур для реагування на дії в умовах загрози нацбезпеці, оперативне впровадження нормативних актів воєнного часу, посилення координації між органами публічної влади, а також удосконалення адміністративних процедур у сферах мобілізації, обліку, контролю виконання обов'язків та взаємодії з військовозобов'язаними й населенням. Це ґрунтовно вплинуло на розвиток галузевої адміністративно-правової політики, вимоги до прозорості, доказовості і ефективності адміністративних проваджень у надзвичайних умовах, формування нових пріоритетів правового забезпечення діяльності органів публічної влади та посилення захисту прав і законних інтересів громадян в умовах збройного конфлікту. Крім того, Україна, проголосивши стратегію розбудови соціальної та правової держави кандидата на вступ до Європейського Союзу, взяла курс на реформування системи публічних інституцій відповідно до стандартів і принципів ЄС, наближення національного законодавства до *acquis communautaire* та імплементацію міжнародних зобов'язань у сфері державного управління. Відповідно, одним із пріоритетних завдань сучасної державної політики є інтеграція європейських норм та ефективна адаптація організації функціонування системи публічної влади в усіх

сферах суспільного життя до вимог європейського адміністративного права. З таких позицій, дослідження теоретичних засад правового регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень та визначення шляхів його удосконалення з урахуванням зарубіжного досвіду сприятиме прийняттю оптимальних рішень щодо його покращення та надасть змогу підвищити ефективність діяльності органів публічної адміністрації у зазначеній сфері. Враховуючи зазначене, дослідження конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень є нагальним, враховує потреби науки адміністративного права та практики. Представлена для рецензування дисертаційна робота пропонує комплексний аналіз цієї проблематики.

Міхеев М.В. вірно визначає *зв'язок своєї дисертаційної роботи з актуальними на сьогодні науковими програмами, планами та темами*. Проблематика здійсненого здобувачем дослідження відповідає Плану науково-дослідних робіт відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України за напрямом «Адміністративно-правове забезпечення функціонування органів виконавчої влади та бюджетної і податкової сфер у сучасних воєнних та повоєнних умовах в Україні». Роботу виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722, Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року №1805-р, а також Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року.

2. Мета і завдання дисертаційного дослідження

Метою дисертаційного дослідження є поглиблення теоретичних засад правового регулювання конфліктних та неконфліктних адміністративних проваджень, формування науково обґрунтованих рекомендацій та практичних пропозицій щодо його вдосконалення з урахуванням зарубіжного досвіду.

Для досягнення поставленої мети сформульовано такі завдання дослідження:

- запропонувати зміст поняття адміністративних проваджень в Україні та дослідити генезис їх виникнення, формування та еволюції;
- встановити існуючі в юридичній науці класифікації адміністративних проваджень та провести їх аналіз;
- дослідити суб'єкти та стадії адміністративних проваджень;
- розкрити зміст, види, особливості та правове регулювання конфліктних адміністративних проваджень;

- проаналізувати зміст неконфліктних адміністративних проваджень, їх види та особливості правового регулювання;
- здійснити аналіз правового регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень в окремих зарубіжних країнах;
- запропонувати шляхи вдосконалення правового регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду і можливого його використання у вітчизняному адміністративному праві.

3. Об'єкт, предмет та теоретико-методологічна база дисертаційного дослідження

Здобувач правильно визначає об'єкт та предмет дисертаційного дослідження, а також надає вичерпне обґрунтування використання теоретико-методологічної бази, необхідної для повноцінного проведення такого дослідження.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що становлять предмет адміністративного права в частині адміністративних проваджень.

Предметом дослідження є правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень.

Достовірність отриманих дисертантом наукових результатів забезпечується широким використанням комплексу філософсько-світоглядних, загальнонаукових та спеціальних *методів наукового пізнання*. Використання у комплексі вказаних методів дозволило здійснити об'єктивний аналіз правового регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень.

Для вирішення поставленої у дисертації мети та обумовлених нею завдань здобувачем було використано достатньо потужну *теоретико-методологічну та емпіричну базу*.

Проблемами теоретичного аналізу адміністративних проваджень в Україні, а також питаннями їх удосконалення займалися такі вчені-правники, як: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, В.М. Бевзенко, Ю.П. Битяк, В.Т. Білоус, І.Л. Бородін, К.І. Бріль, О.М. Бандурка, О.А. Банчук, І.В. Бойко, В.В. Галуцько, Т.О. Гуржій, В.Г. Драганов, Ю.М. Дьомін, Е.Ф. Демський, Л.Є. Кисіль, В.К. Колпаков, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюк, Т.В. Корнєва, О.В. Кузьменко, Д.М. Лук'янець, А.О. Музика – Стефанчук, К.В. Муравйов, В.Я. Настюк, В.І. Олефір, С.В. Петков, А.М. Подоляка, О.П. Рябченко, М.І. Смокович, О.М. Соловйова, С.Г. Стеценко, В.С. Стефанюк, В.П. Тимощук, В.С. Цималюк, М.Є. Хлібороб, А.М. Школик, Х.П. Ярмачі та інші.

Окремі аспекти правового регулювання адміністративних проваджень в Україні та діяльності суб'єктів адміністративних правовідносин під час їх здійснення знайшли своє відображення у працях таких науковців, як: І.Г.

Бережнюк, В.Г. Гриценко, Є.В. Додін, Л.М. Дорофєєва, Д.О. Беззубов, О.М. Капля, С.В. Ківалов, Л.Є. Кисіль, Б.А. Кормич, А.Т. Комзюк, А.В. Мазур, А.І. Педешко, В.В. Сидоренко, В.О. Тімашов, С.В. Форостяна та інші. В той же час проблеми адміністративних проваджень, а також їх теоретичні та практичні аспекти розкриваються науковцями фрагментарно.

Емпіричну базу дослідження становлять юридичні наукові джерела вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-правові акти України, офіційно зареєстровані законопроекти, звіти національних громадських організацій та аналітичні матеріали із зарубіжних джерел, опубліковані в періодичних виданнях та мережі Інтернет.

4. Наукова новизна дисертаційного дослідження, теоретична та практична цінність одержаних результатів

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень одночасно конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень після вступу в дію Закону України «Про адміністративну процедуру», теоретичних і практичних аспектів правового регулювання адміністративних проваджень, їх класифікації та аналізу. У результаті проведеного наукового дослідження сформульовано ряд нових концептуальних наукових положень, висновків та рекомендацій. Основні з них такі:

вперше:

- сформульовано авторську дефініцію понять «конфліктні і неконфліктні адміністративні провадження», які виникають, розвиваються та припиняються на підставі реальних або потенційних юридичних фактів з приводу задоволення і захисту прав, свобод та інтересів осіб, у тому числі фізичних та юридичних, що узгоджується з конституційною моделлю судового захисту, закріпленою у статті 55 Конституції України. У юридичній доктрині існують різні підходи до тлумачення поняття «адміністративне провадження». Деякі автори розглядають його в вузькому (юрисдикційному) сенсі як порядок розгляду індивідуальних справ з метою прийняття адміністративного акта, тоді як інші включають до змісту провадження також нормотворчі, реєстраційні, дозвільні, ліцензійні та інші неконфліктні процедури. Більшість сучасних дослідників погоджується з тим, що адміністративне провадження є нормативно врегульованою, послідовною діяльністю суб'єкта владних повноважень та учасників провадження, спрямованою на реалізацію завдань публічного адміністрування і на прийняття юридично значущих рішень - як індивідуальних (адміністративний акт), так і нормативного або організаційно-розпорядчого характеру. Таке широке розуміння дозволяє охопити як конфліктні (юрисдикційні), так і неконфліктні (неюрисдикційні) провадження в єдиній системі адміністративного процесу.

Встановлено, що конфліктні провадження характеризуються наявністю спору (конфлікту) про право, законний інтерес або обов'язок і передбачають посилені процесуальні гарантії для учасників, зокрема право бути вислуханим, подавати докази, заявляти клопотання та оскаржувати рішення. Неконфліктні провадження, навпаки, спрямовані на реалізацію управлінських функцій без первинного правового спору між учасниками та характеризуються сервісною орієнтацією органу публічної адміністрації на задоволення законних потреб осіб і здійснення його компетенції. У цьому дослідженні термін «процесуальні гарантії» вживається для позначення сукупності прав і механізмів участі особи у провадженні, тоді як «процедурні гарантії» охоплюють передусім нормативно встановлений порядок реалізації цих прав. У цьому контексті термін «процесуальні гарантії» є більш точним, оскільки він охоплює не лише нормативно встановлений порядок дій адміністративного органу, а й систему прав учасника провадження, спрямованих на реальне забезпечення його участі, захисту та ефективного оскарження. Саме такий підхід узгоджується з положеннями Закону України «Про адміністративну процедуру» та з практикою Верховного Суду, який розглядає принципи ЗАП як робочі стандарти судового контролю за рішеннями суб'єктів владних повноважень;

- встановлено, що історичний генезис адміністративних проваджень на українських землях пройшов п'ять основних етапів: імперський, ранньорадянський, пізньорадянський, період незалежності України та етап адаптації до права Європейського Союзу. Генезис засвідчує глибокі європейські корені адміністративних проваджень України і їх постійну еволюцію під впливом змін політичних режимів та правових систем;

- обґрунтовано, що дихотомічний поділ на конфліктні та неконфліктні провадження є домінуючим критерієм класифікації, бо критерій характеру правового спору найповніше відображає суть адміністративної діяльності органів публічної влади;

- встановлено, що адміністративні провадження забезпечують функціонування переважної більшості адміністративних правовідносин у суспільстві; при цьому переважають неконфліктні адміністративні провадження, а конфліктні провадження у більшості випадків сприяють правовому вихованню щодо дотримання встановлених норм і правил;

- детально обґрунтовано, що Закон України «Про адміністративну процедуру» є кульмінацією першого етапу удосконалення правового регулювання адміністративних проваджень на етапі євроінтеграції України, за яким мають слідувати роки практичної реалізації. Запропоновано, що удосконалення відповідного адміністративного законодавства повинно базуватися на осмисленому синтезі європейських правових підходів у сфері адміністративних проваджень з урахуванням національних традицій та поточних викликів держави;

- запропоновано конкретні зміни та доповнення до Кодексу України

про адміністративні правопорушення, та сформульовано ряд рекомендації, а саме що доцільними є подальше уточнення статусу учасників провадження, розширення процесуальних гарантій потерпілого, удосконалення правил складання процесуальних документів, розвиток електронних процедур та узгодження національного законодавства з європейськими стандартами належного адміністрування.

удосконалено:

- класифікацію адміністративних проваджень через напрацювання системи додаткових критеріїв класифікації - предметних, суб'єктних, стадійних, цифрових та критеріїв воєнного часу, які конкретизують базовий поділ. Наголошено, що класифікація за характером правового спору залишається домінуючою, хоча все більшого значення набувають процедурні, технологічні та критерії класифікації, зумовлені особливими правовими режимами й умовами здійснення адміністративних проваджень;

- обґрунтування причинно-наслідкового зв'язку між якістю правового регулювання неконфліктних адміністративних проваджень і зниженням рівня конфліктності в адміністративно-правових відносинах;

- систематизацію сукупності неконфліктних проваджень, які охоплюють широкий спектр дозвільних, реєстраційних, ліцензійних, контрольних, наглядових, атестаційних та інших процедур, спрямованих на реалізацію законних інтересів фізичних і юридичних осіб або забезпечення публічного інтересу без первинного публічно-правового спору між учасниками. У сучасних умовах особливого значення набувають електронні неконфліктні провадження, які забезпечують повну цифрову взаємодію, швидкість прийняття рішень, зниження адміністративних витрат і підвищення доступності публічних послуг. Наголошено, що адміністративна процедура як загальний інститут адміністративного права набула характеру універсального правового механізму, що формує нормативно-організаційні засади становлення демократичної моделі публічного управління;

- упорядкування системи конфліктних проваджень, які в українському адміністративному праві охоплюють насамперед провадження у справах про адміністративні правопорушення, дисциплінарні провадження та окремі провадження, пов'язані з адміністративним оскарженням. Їх правова природа зумовлена наявністю публічно-правового спору чи колізії протилежних інтересів, а також юридично значущого порушення обов'язку, що породжує потребу у владному вирішенні питання за наявності процесуальних гарантій захисту прав осіб. Наголошено, що провадження про адміністративні правопорушення й дисциплінарні провадження як різновиди конфліктних проваджень у воєнний час (які здійснюються насамперед НПУ, ДПСУ, ТЦК) зазнали якісних змін – зросла інтенсивність, запроваджено електронні протоколи, посилилась вимога до процесуальної якості матеріалів.

дістали подальшого розвитку:

- визначення та розуміння дефініцій понять «суб'єкти адміністративного провадження», «учасники адміністративного провадження», «конфліктні провадження» та «неконфліктні провадження», назв стадій адміністративного провадження, а також особливості теоретичного і практичного значення їх застосування;

- концептуальні підходи до суб'єктного складу конфліктних та неконфліктних проваджень як чітко структурованого механізму з обов'язковою участю суб'єкта владних повноважень, що діє в межах відповідної компетенції та концепція системи стадій (ініціювання, підготовка, розгляд по суті, прийняття рішення, його виконання, чи у разі необхідності оскарження та перегляд), яка забезпечує дотримання процесуальних гарантій та справедливості вирішення справи;

- теоретичні і прикладні аспекти розгляду адміністративних проваджень як основного механізму діяльності органів публічної влади;

- наукові погляди на те, що імплементація європейських стандартів публічного управління та принципу *acquis* ЄС є критичним елементом євроінтеграційної стратегії держави. Обґрунтовано на досвіді окремих країн (Хорватія, Чорногорія, Албанія), що євроінтеграція вимагає багаторічного комплексного проекту трансформації законодавства, інституцій, кадрів та адміністративної культури.

Наукова новизна проведеного дисертаційного дослідження обумовила теоретичну та практичну цінність роботи.

Наукова цінність полягає у тому, що висновки, сформульовані у роботі, можуть бути використані в науково-дослідній сфері - в подальших наукових дослідженнях загальних і спеціальних питань, пов'язаних із правовим регулюванням конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень під час написання підручників, навчальних посібників, довідкової та методичної літератури, монографій з цих питань; в навчальному процесі - для викладання навчальних дисциплін адміністративно-правового спрямування.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і прикладний інтерес та можуть бути використані в нормотворчій і правозастосовчій діяльності, зокрема під час підготовки змін і доповнень до чинного законодавства, а також у процесі його адаптації до правового стандарту Європейського Союзу на шляху переговорного процесу України про вступ у ЄС, завдяки виголошеному навесні 2022 року рішення ЄС щодо надання Україні статусу країни-кандидата на вступ до ЄС. Матеріали дисертації можуть бути використані в навчальному процесі при викладанні курсів «Адміністративне право України», «Адміністративний процес», «Адміністративне право зарубіжних країн»; науково-дослідній та експертно-аналітичній роботі науково-дослідних установ, при підготовці науково-практичних експертних висновків, зауважень і пропозицій до законопроектів у сфері адміністративного процесу.

5. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, повнота опублікування результатів дисертації

Основні наукові результати дисертації висвітлені у *21 публікації*, які повністю відображають зміст проведеного наукового дослідження, а також суть викладених у ньому практичних висновків та рекомендацій. За результатами наукових розвідок, дисертантом було опубліковані наступні наукові доробки.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Статті у наукових фахових виданнях України та зарубіжних:

1. Міхеєв М.В. Окремі аспекти генезису поняття механізм адміністративно-правового регулювання по відношенню до конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень // Юридичний науковий електронний журнал, 2022. № 5. С. 404-406. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/94>.
2. Міхеєв М.В. Щодо питання класифікації конфліктів як складової поділу адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні // Юридичний науковий електронний журнал, 2022. № 12. С. 305-308. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/71>.
3. Міхеєв М.В. Аналіз правового регулювання адміністративних конфліктних проваджень у європейських країнах для розвитку вітчизняного законодавства // Альманах права. Випуск 14. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2023. 534 с. С. 483-487. DOI 10.33663/2524-017X-2023-14-483-487.
4. Міхеєв М.В. Адміністративно-правове забезпечення адміністративних конфліктних та неконфліктних проваджень в країнах ЄС на прикладі Німеччини у порівнянні з досвідом України // Альманах права. Випуск 15. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2024. 688 с. С.589-597. DOI 10.33663/2524-017X-2024-15-589-597.
5. Міхеєв М.В. Адміністративні провадження як засіб забезпечення прав і свобод громадян під час виборчого процесу. Який досвід країн ЄС може запозичити Україна на шляху гармонізації законодавства до системи права ЄС // Соціологія права. 2025. № 1 (50). С. 128-132. DOI <https://doi.org/10.37687/2413-6433.2025-1.21>.

Статті в наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових видань інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС:

6. Mykola Mikheiev. Administrative proceedings within the legal system of Ukraine: an examination of their division into conflict and non-conflict // Visegrad journal on human rights, 2024 (6). P. 62-67. DOI <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.6.9>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. М.В. Щодо класифікації адміністративних проваджень та їх стадій. Адміністративне і фінансове право України в умовах сучасних реалій і викликів: теорія, практика, перспективи розвитку: зб. наук. праць. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 11 листопада 2021 р.) . за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України О. Ф. Андрійко. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. 139 с. С. 118-123.
8. Міхеев М.В. Щодо питання поділу адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні. Адміністративне і фінансове право України: теорія і практика в умовах сьогодення: зб. наук. праць. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м.Київ, листопад 2022 р.) . за заг.ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України О.Ф.Андрійко. Київ: Інститут держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2022. 308 с. ISBN 978-617-8016-62-2. С.235-240.
9. Міхеев М.В. Щодо окремих аспектів генезису адміністративного права та адміністративних проваджень. Юридичні науки: проблеми та перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 24–25 лютого 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. 300 с. ISBN 978-966-397-292-3. С. 124-128. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-35>.
10. Міхеев М.В. Щодо дослідження адміністративно-правового регулювання адміністративних проваджень. // Актуальні дослідження правової та історичної науки (Випуск 48): матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща, 9-10 березня 2023 р.) / [редкол. : О. Яремко та ін.] ; ГО “Наукова спільнота”; WSSG w Przeworsku. Тернопіль : ФОП Шпак В.Б. 2023. 81 с. ISSN 2617-2364.
С. 21–24. URL: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=3532
11. Міхеев М.В. Legal regulation of administrative proceedings and their division on conflict and non-conflict in Ukraine // Міжнародна наукова конференція з права (м. Ченстохова, Республіка Польща) «Актуальні питання сучасної юриспруденції», 5–6 квітня 2023 року. International scientific conference «Topical issues of modern jurisprudence»: conference proceedings (April 5–6, 2023. Częstochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. 232 pages. ISBN 978-9934-26-313-2. С. 141–143.
12. Міхеев М.В. Щодо запозичення досвіду Європейського Союзу з правового регулювання адміністративних проваджень та процедур і його застосування в Україні. Євроінтеграційні процеси в Україні: історичні, культурні, політико-правові та психологічні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 12–13 квітня 2023 р., м. Київ. Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. 264 с. ISBN 978-966-397-311. С. 179–183. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/208>
13. Міхеев М.В. Про визначення стадій адміністративних проваджень. Актуальні питання юридичної науки в дослідженнях молодих вчених: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції до Дня науки та 30-річчя Національної академії правових наук України (м. Київ, 18 травня 2023 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1168 с. ISBN 978-617-8263-64-5. С. 694-696.
14. Міхеев М.В. Порівняльно-правовий аналіз відмінностей цивільних проваджень від конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень. // Проблеми

цивільного права та процесу : тези доп.учасників наук.-практ. конф., присвяч.98-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (м. Вінниця, 19 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац.ун-т внутр.справ ; Харків. обл.осередок Всеукр.громад.орг.«Асоціація цивілістів України», Наук.парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2022. 498 с. С.399-403.

15. Міхеев М.В. Дослідження адміністративних проваджень з позиції класифікації їх за критерієм наявності або відсутності конфлікту у правовідносинах. //«Захищаючи державу - захищаємо право». До Дня захисників і захисниць України, світлій пам'яті захисника України, наукового співробітника Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України Олександра Анатолійовича Поліводського. Зб. наук. праць. Матеріали XIV міжнар.наук.-практ. конф (Київ, 11 жовтня 2023 року)/ Ред. колегія: О.В. Скрипнюк (співголова), І.Б. Усенко (співголова), В.І. Олещенко (співголова), Д.О. Менюк (відповідальний секретар), П.С. Демченко, О.І. Топонар, В.В. Ходош. Київ. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2024.

16. Міхеев М.В. Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень в європейських країнах. Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези II Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 23 листопада 2023 року). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2024. 1540 с. С.831-832. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/1716>.

17. Міхеев М.В. Адміністративні провадження, стадії та їх назви. Молодь: наука та інновації: матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 22–24 листопада 2023 року: у 2-х т. / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. Том 2. 425 с. С.233-234. URL: <https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/molod-nauka-ta-innovatsii-2023/molod-2023-vol2.pdf>

18. Міхеев М.В. Адміністративні провадження як предмет науково-правового дослідження з точки зору їх поділу на конфліктні та неконфліктні. Актуальні питання юридичної науки в дослідженнях молодих вчених: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції до Дня науки (м. Київ, 17 травня 2024 р.). Київ : Інститут правотворчості та науково-правових експертиз НАН України, 2024. 280 с. ISBN 978-617-8182-43-4. С.214-216.

19. Міхеев М.В. Досвід Німеччини щодо адміністративно-правового забезпечення адміністративних проваджень. Правове забезпечення трансформації діяльності органів публічної влади для відновлення України : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, приуроченої до 28-ої річниці прийняття Конституції України (м. Київ, 25 червня 2024 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 276 с. ISBN 978-617-8182-36-6. С.67-72.

20. Міхеев М.В. Актуальні шляхи адаптації до стандартів ЄС адміністративних проваджень України як засіб гарантування прав, свобод і законних інтересів громадян. Матеріали. IX міжнародна науково-практична конференція «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти», 14 березня 2025 року. Міністерство Внутрішніх Справ України, Дніпровський Державний Університет Внутрішніх Справ. С. 289-291.

21. Міхеев М.В. Шляхи вдосконалення, на підставі порівняння з законодавством

окремих країн ЄС, адміністративних проваджень України, в умовах Євроінтеграції. Матеріали. Науково-практичний круглий стіл. Правотворча діяльність та забезпечення системності законодавства України в умовах євроінтеграції. Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України. м. Київ, 03 квітня 2025 року. С. 281-284.

6. Структура дисертації, логіка викладу її основних частин та обсяг дисертаційного дослідження

Структура та обсяг дисертації обумовлені метою та завданнями дисертаційного дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять шість підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 272 сторінки, з них основного тексту - 237 сторінок, додатки - 14 сторінок. Список використаних джерел налічує 218 найменувань.

7. Особистий внесок здобувача

Дисертація виконана Міхеєвим М.В. самостійно. Усі сформульовані в ній положення і висновки обґрунтовано на основі особистих досліджень автора. У дисертації ідеї та розробки належать автору. Усі положення новизни, що виносяться на захист, та висновки, зроблені у цій дисертації, апробовані та опубліковані автором одноособово.

8. Характеристика особистості здобувачки

Міхеєв Микола Володимирович у 2005 році закінчив Кінгс коледж Університету Лондона, Великобританія, а у 2006 році закінчив Київський Національний університет внутрішніх справ та отримав кваліфікацію юриста.

Із листопада 2021 року по жовтень 2026 року - аспірант відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, з переривом на академвідпуску по хворобі з серпня 2025 по червень 2026.

Вільно володіє англійською та сербо-хорватськими мовами.

9. Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація написана з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Текстове подання матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість та доступність їх сприйняття і відповідають стилю науково-дослідної літератури.

За результатами попередньої експертизи дисертаційного дослідження, виконаного Міхеєвим М.В., а також вивчення повноти публікації основних результатів дослідження:

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації *Міхеєва Миколи Володимировича* на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень».

2. Визнати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Міхеєва М.В. є фундаментальним науковим дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що, своєю чергою, свідчить про особистий внесок здобувача у розвиток науки адміністративного права. Подане до захисту дисертаційне дослідження відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Міхеєва М.В. на тему «Правове регулювання конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень» на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» :

За – 11.

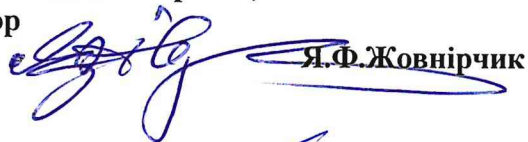
Проти – немає.

Утримались – немає.

Головуючий на засіданні:

в.о.завідувача відділу проблем державного управління та адміністративного права

Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України,
доктор наук з державного управління, професор

 Я.Ф.Жовнірчик

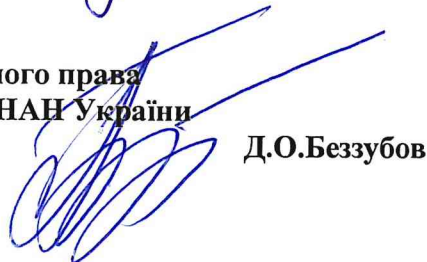
Рецензенти:

провідний науковий співробітник

проблем державного управління та адміністративного права

Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України

доктор юридичних наук, професор

 Д.О.Безубов

старший науковий співробітник

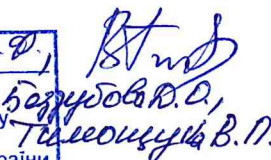
відділу проблем державного управління та адміністративного права

Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України,

кандидат юридичних наук

В. П. Тимошук

 В.П.Тимошук